

7. søndag efter trinitatis d. 18. juli 2010

Jarl Ørskov Christensen

Sct. Peders Kirke kl. 10:00

LÆSNINGER

Prædikerens Bog 3,1-11
Alting har en tid.
Romerbrevet 8,1-4
Kristi befrielse ved livets ånds lov
Mattæusevangeliet 10,24-31
Hvad jeg siger jer i mørket, skal I tale i lyset

SALMER

748 Nu vågne alle Guds fugle
46 Sorig og glæde de vandre tilhobe
523 Min nåde er dig nok
291 Du som går ud fra den levende Gud
658 Når jeg er træt og trist og modet svigter
52 Du Herre Krist min frelser est
331 Uberørt af byens travlhed

PRÆDIKEN

Alkymisten

1.

Drengen hed Santiago. Mørket var begyndt at falde på, da han med sin flok nåede hen til en gammel forladt kirke. Taget var faldet ned for længe siden, og et kæmpestort morbærtræ var vokset op dér, hvor der før havde været sakristi. Han besluttede at tilbringe natten der.

Med disse ord begynder Paulo Coelho berømte bog *Alkymisten*. Bogen der handler om en ung andalusisk mands rejse for at finde lykken. En lang rejse, der bringer ham igennem mange farer og en rejse hvorpå han møder mange mennesker, som hver især øser af den visdom, som de har samlet igennem livet.

Det er en symbolsk bog. Handlingen har iflg. Paulo Coelho aldrig fundet sted – men bogen handler om de drømme, som alle mennesker bærer rundt på. Drømme om at finde lykken og de vises sten. Drømme om at finde frem til de regler og formler, som livet snor sig efter for på den måde at finde ind til et harmonisk liv. Visse alkymister siges at have fundet denne formel. Det siges også at de har fundet frem til den eliksir, som kan forlænge livet.

I begyndelsen af bogen drømmer drengen Santiago den samme drøm to gange, og i en vis forstand begynder hans rejse allerede dér. Den første person som han konfronteres med på rejsen er hans egen far. En eftermiddag, da han er hjemme på besøg, tager han mod til sig og fortæller familien, at han ikke vil være præst. Han vil rejse ud i verden.

"Mænd fra hele verden er rejst igennem vores landsby, min søn", sagde faderen. "De kommer i deres egen søgen efter nye ting, men de forbliver de samme mennesker. De går op på toppen af klippen for at se nærmere på borgen og finder, at de var bedre i gamle dage end nu for tiden. De kan være lyshårede eller mørkhårede, men i bund og grund er de de samme mennesker som os her i landsbyen."

"Men jeg har ikke set borgene i de lande, hvor de kommer fra", svarede drengen.

"Når de mænd ser vores marker og vores kvinder, siger de, at de gerne ville bo her for altid", fortsatte faderen.

"Jeg ønsker at se kvinderne og markerne dér, hvor de kommer fra", sagde drengen, "for de slår sig aldrig ned her."

"Mændene kommer med lommerne fulde af penge", gentog faderen. "Her hos os er det kun hyrderne, der kommer vidt omkring."

"Så vil jeg være hyrde", sagde drengen.

Faderen sagde ikke mere. Den følgende dag gav han ham en pung med tre gamle spanske guldmønter. "Dem fandt jeg ude på marken. Kirken skulle have haft dem, fordi du kom ind på præsteseminariet. Køb din fåreflok og drag ud i verden. En dag vil du forstå, at vores borg er den mest betydningsfulde og vores kvinder de smukkeste." Og faderen velsignede ham.

I faderens øjne læste drengen også en lyst til at drage ud i verden. En lyst han stadig havde, til trods for de mange år, han havde måttet slide for at skaffe vand og brød, ja, enddog et sted at tilbringe natten.

2.

At finde lykken – den drøm findes i mange former og udgaver. Ukendt er den ikke for nogen af os. Hvad enten vi som faderen i bogen har slået os til tåls med tilværelsen, som den er, eller vi som den unge Santiago føler, at rejsen mod lykken først nu skal til at begynde, gør vi os tanker.

Tanker om tilværelsens indretning. Tanker om, hvorvidt vi igennem livet strider os i den rigtige retning, eller om vi snarere kæmper imod livets indlagte love.

Her i sommerferien er der tid til at tænke og gøre sig forestillinger. Bøger bliver læst. Både faglitteratur om at håndtere forskellige livssituationer og skønlitteratur som fx *Alkymisten*, der for en stund sætter os i en anden persons sted og giver os mulighed for at overveje andre livsveje, end dem, som vi til dagligt færdes på.

Denne læselyst og "rejselyst" findes hos os alle sammen, tror jeg. Det er som om vi alene ved at være mennesker bærer på forestillingen om, at det *må* være muligt at komme tættere på livets kerne. Det *må* være muligt at blive klogere på livet og på det at leve.

En bog, som naturligvis også hører med i læse-overvejelserne er den hellige skrift – Bibelen. Der er ganske vist visse vanskeligheder ved den bog, for der er så mange forskellige forfattere og tidsperioder involveret i den. Den rummer så mange forskellige tankemønstre og forestillinger, at hvis du spørger bibelen om vejen til lykken, vil den ikke bare give dig ét svar men mange.

Lytter vi til teksten som jeg læste fra Prædikerens bog i det Gamle Testamente, får vi dette svar: "Alting har en tid, for alt hvad der sker under himlen er der et tidspunkt." Og så begynder prædikerens eller at remse alle livets situationer op for os: Der er en tid til at græde, en tid til at le, en tid til at elske, en tid til at hade, en tid til krig, en tid til fred.

I sin tale slutter Prædikereren med et svar, som vel næppe kan siges at lede os nærmere de vises sten: "Gud har gjort alting godt til rette tid; han har også lagt menneskene verdens gang på sinde, dog uden at de kan finde ud af noget som helst af, hvad Gud gør."

Bum! Ikke mere at komme efter! – Det er ikke Prædikerens Bog, som giver læseren lyst til at bladre endnu en side i håb om, at dér måske er livsindsigt at finde.

Så længe vi går på jorden råber medgang og modgang i munden på hinanden – samme tanke formulerer Kingo i salmen *Sorrig og glæde de vandre tilhobe*: ”Himlen alene gør salig og fro.”

Er det svaret, vi finder i kristendommen? At Gud i sin uendelige himmel har lagt alting i vores jordiske liv til rette, så vi hverken kan fatte det eller har nogen indflydelse på det? Vores eneste valgmulighed er kun, om vi bekymrer os om det eller ej? Hvis det er sandt, kan det måske ikke undre, at så mange søger lykken andre steder – på egen hånd.

Der må være mere at sige.

3.

I *Alkymisten* drager drengen Santiago af sted på sin rejse. Undervejs møder han en gammel mand, som viser sig at være konge af Salem. Kongen viser sig at vide ting om Santiagos liv, som han aldrig nogen sinde havde fortalt til andre.

På et tidspunkt siger kongen til ham:

”Hvis du virkelig ønsker noget, så går hele universet sammen, for at du kan få dit ønske opfyldt.”

Han forærer Santiago to sten – en sort og en hvid.

”De skal hjælpe dig med at gætte rigtigt.”

Santiago rejser videre. , og først senere kommer han i tanke om stenene. Han beslutter sig til at prøve dem:

”Har jeg stadig den gamle konges velsignelse?”, spurgte han og stak hånden ned i vadsækken og halede en sten op. Det blev et ”ja”. Han lagde stenen ned igen.

”Vil jeg finde min skat?”, spurgte han herefter og skulle lige til at gribe ned efter stenene, da de begge faldt ud af et hul i vadsækken.

Drengen forstod, at der var visse ting, man ikke skulle spørge om.

4.

Hvis man som læser sætter sig for at læse Bibelen fra ende til anden, kommer man på et tidspunkt til den streg, som deler det gamle testamente fra det nye testamente.

Nyt og gammelt – hvad er forskellen på de to? Har Gud da forandret sig? Er han blevet en ny Gud? Kan Gud overhovedet forandre sig, når han også er evig? Hvad vil *Guds evighed* egentlig sige?

Betyder det at han er ubevægelig? Eller er Guds ubevægelighed opfundet af mennesker? Er det snarere en beskrivelse af Gud, som svarer en troserfaring: *Gud hvor er du? Hvorfor er du så tavs? Fortæl os dog hvad vi skal gøre, fortæl os, hvad den rigtige beslutning er! Vi vil i det mindste gerne vide, hvad vi skal bekymre os om – og hvad vi skal lade ligge!*

Kan det tænkes, at Gud kan være den samme evige Gud – og alligevel forandre sig? Kan det ligefrem tænkes, at Gud ikke bare laver forandringer i sin usynlige evige himmel, men at han *udvirker* sin forandring, at han *gør noget nyt*, som er til at få øje på for mennesker?

”Hvis du virkelig ønsker noget, så går hele universet sammen, for at du kan få dit ønske opfyldt.” Sådan lød den gamle konges løfte til drengen Santiago i Alkymisten. Har dén fortælling en sandhed i sig, eller er det ønsketænkning? Kan Gud og hele universet gå sammen – gør noget aktivt – for at give netop dit liv og mit liv en forandring, fylde det med en mening, som det ikke havde før?

Det første vi hører, når vi bladrer en side og læser i Det Nye Testamente er *barnegråd*. Barnegråd fra en stald lidt uden for Betlehem. En fortælling om et menneskeliv tager sin begyndelse.

Det er *et blandet menneskeliv*, vi læser om – nøjagtig som vi selv kender det. ”Der er en tid til krig og en tid til fred”, skrev prædikerens i Det Gamle Testamente, og det har ikke forandret sig i Det Nye. Prædikerens ord er stadig sande:

Englene sang for hyrderne på marken om fred på jorden – alt imens Herodes oprusted sine soldater til at slagte alle drengbørn.

”Der er en tid til at græde, en tid til at le”.

Senere vandrede tømrersønnen fra Nazaret omkring og lagde hænderne på de blinde og lamme – alt imens hans fjender besluttede at gøre det af med ham.

”Der er en tid til at slå ihjel, en tid til at helbrede”, ”en tid til at gemme hen, en tid til at kaste bort”.

Ved indtoget til Jerusalem blev han hyldet som sejrshelt – og få dage senere hang han livløs på korset. Alt ligner et menneskeliv til forveksling.

”Der er en tid til at fødes, en tid til at dø”.

Livet går sin faste gang. Man da kvinderne påskemorgen kom til graven, skete der alligevel noget, som ikke var sket før – og som heller ikke er set siden hen: Graven var tom.

Et tegn. Tavst. Er det et bedrag eller er det et svar fra Gud?

Det næste vi hører i fortællingen er, at disciplene møder Jesus igen – ikke som en fjern og tavs Gud i en fjern og usynlig himmel – men som den Jesus, de kendte. Manden som for få dage siden blev pågrebet og korsfæstet. Ham som de uden videre kunne genkende ved at lugte til ham, røre ved ham, se på de sår, han havde pådraget sig.

Det er mig, sagde Jesus til dem. Jeg led døden. Jeg blev fældet, jeg lå i dødens magt, men nu er jeg hos jer, levende.

Det er i dette øjeblik, at forandringen sker. Det er i dette øjeblik, at Gud i sin evige himmel forandrer sig. I dette øjeblik, hvor Jesus giver sig til kende over for disciplene som den korsfæstede og opstandne, at himlen er forandret: I dette øjeblik *indskrives korset i Guds evige væsen.*

Fra nu af er Gud er den, der giver sig til kende på begrænsningens vilkår, Gud er den, der virker under dødens magt, Gud er den der går ind det brudte menneskeliv, som vi kender det, og fører det liv til sejr for os.

Og vel er det *umuligt*, det der sker. Gud er Gud og kan ikke blive et dødeligt menneske. Men han gjorde det alligevel. Kærligheden – hvor stærk vi end måtte bære den i os – kan aldrig standse voldens og dødens kræfter, men Gud så til, at det i Kristus skete alligevel. Guds evige og uforanderlige planer blev fuldbragt i det korte, tvetydige og skrøbelige menneskeliv.

Det er den evige Guds uforanderlighed og tavshed, der brydes i dagens evangelietekst: ”Der er intet hemmeligt”, siger Jesus, ”som ikke skal åbenbares, og intet skjult, som ikke skal blive kendt. Hvad jeg siger jer i mørket, skal I tale i lyset, og hvad der hviskes jer i øret, skal i prædike fra tagene.”

Vi har med andre ord fået Gud i tale gennem Jesus Kristus. Spørgsmålene trænger sig på: *Hvordan skal det gå os? Hvilke veje skal vi følge? Er det sandt, at hvis man virkelig ønsker noget, så går hele universet sammen, for at man kan få sit ønske opfyldt?*

Svaret, som Jesus giver, bliver sagt netop dér hvor disciplene for første gang sendes ud på egen hånd for at bære evangeliet med sig og for at fortælle det til alle, som de møder på deres vej: ”En discipel”, siger Jesus, ”står ikke over sin mester, og en tjener ikke over sin herre. Det må være nok for en discipel, når det går ham som hans herre.”

Hvad betyder dette for os og for vores søgen efter visdom og lykke?

Jeg er her, siger Jesus til os, jeg er i det svære og usammenhængende menneskeliv – jeg er i dit liv. Jeg vandrer gennem livet og går gennem døden. Følg mig!

5.

I *Alkymisten* rejser drengen Santiago langt i sin søgen efter lykken. Omsider møder han alkymisten, og igennem dramatiske begivenheder opstår der et særligt venskab imellem dem. Santiago nærmer sig det sted, hvor skatten efter sigende skulle ligge gemt, og Alkymisten leder ham på vej: *”Hvor din skat vil være”* siger han, *”der vil også dit hjerte være”*.

Da de tager afsked igen falder drengen på knæ og græder over tabet af en ven. Han kigger ned i sandet og ser, at på det sted, hvor hans tårer var faldet, kravlede en skarabæ. Under sin rejse igennem ørkenen, havde han lært, at skarabæen er et symbol på Gud.

Straks begynder han at grave. Måske ligger skatten gemt lige her hvor tårerne faldt? Han graver hele natten men finder ingenting. Om morgenen dukker nogle fremmede skikkelser op.

”Hvad laver du her”, spørger den ene.

"Vi vil vide, hvad du gemmer dér", sagde en anden, "vi har brug for penge".

"Jeg gemmer ikke noget", svarer Santiago.

Mændene tror ham ikke. De tvinger ham til at grave videre, og da de ikke finder noget begynder de at slå ham for at få ham til at sige, hvor skatten er.

Til sidst bryder Santiago sammen: *"Jeg leder efter en skat!"*, skreg han, og så fortalte han om den drøm, som han havde drømt, og som havde ført ham hertil.

Han faldt om i sandet. *"Så går vi"*, sagde lederen til de andre.

Men så vendte han sig pludselig om og sagde til drengen, der lå ned: "Du dør ikke. Du vil leve og lære at forstå, at en mand ikke må være så tåbelig. Her på dette sted, hvor du nu ligger, drømte jeg den samme drøm to gange for næsten to år siden. Jeg drømte, at jeg skulle drage til Spaniens græsgange og finde en kirkeruin, hvor hyrderne plejede at overnatte med deres får, og hvor der voksede et morbærtræ i sakristiet. Hvis jeg gravede ved foden af det morbær træ, ville jeg finde en skjult skat. Men jeg er ikke så tåbelig, at jeg rejser tværs over ørkenen bare fordi jeg drømte den samme drøm to gange." Derpå gik mændene.

Drengen kom med besvær på benene. Så smilede han pludselig, bristefærdig af lykke. Med ét vidste han, at rejsen var forbi. Han kunne begynde rejsen hjem; han havde fundet sin skat.

Her slutter Paulo Coelho fortællingen.

Vejen til menneskets allerdybeste drøm begynder lige dér, hvor vi er. *Lev i mig*, siger Kristus. Så enkelt lyder svaret fra Gud. Han gik ind i verden og sendte sin Søn til os for at befri mennesket fra sin blinde og rastløse søgen efter selvgjorte og forgængelige drømmebilleder.

Hvor end livet sætter os, lærer Kristus os at bede bønnen "din vilje ske". Og da har alting en tid:

En tid til at tie, en tid til at tale.

En tid til at plante, en tid til at rydde.

En tid til at rive itu, en tid til at sy sammen.

En tid til at fødes, en tid til at dø.

En tid til krig, en tid til fred.

I Jesu navn. Amen.